

HARBIY XIZMATCHILAR HUQUQIY MADANIYATINI YUKSALTIRISH AMALIYOTIGA JORIY ETILGAN INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR SAMARADORLIGINI BAHOLASH MODELI

Eshmuradov Z.M

podpolkovnik, O'R QK Akademiyasi

Harbiy boshqaruv va liderlik kafedrasi katta o'qituvchisi

Annotatsiya: *Globallashuv va fan-texnika taraqqiyoti sharoitida harbiy xizmatchilarning huquqiy madaniyatini yuksaltirish hamda harbiy xizmatchilar huquqiy madaniyatini yuksaltirish amaliyotiga joriy etilgan innovatsion texnologiyalar samaradorligini baholash modellari bo'yicha ma'lumotlar ochib berilgan.*

Kalit so'zlar: *harbiy xizmatchi, texnologiya, globallashuv, bilim, ko'nikma, madaniyat, obektiv, subektiv, fan-texnika, tizim, yuksaltirish, tarbiya, taraqqiyot, kelajak, innovatsion, baholash.*

Globallashuv va fan-texnika taraqqiyoti sharoitida harbiy xizmatchilarning huquqiy madaniyatini yuksaltirishda zamonaviy innovatsion texnologiyalardan foydalanish muhim ahamiyatga ega. Bu texnologiyalarga onlayn yuridik ta'lim platformalari, interaktiv ta'lim va o'quv modullari, harbiy xizmatchilar o'z huquqiy bilimlarini qo'llashi mumkin bo'lgan simulyatsiya qilingan real vaziyatlar, huquqiy ma'lumotlar va o'z-o'zini baholash testlaridan foydalanish imkonini beruvchi mobil ilovalar bo'lishi mumkin.

Huquqiy ta'limga kompleks yondashuv huquqiy madaniyatni yuksaltirish turli ijtimoiy institutlar, jumladan, oila, ta'lim muassasalari va mahallalar kabi mahalliy hamjamiyatlarning integratsiyalashuvini taqozo etadi. Bunday yondashuv harbiy xizmatchilarning huquqiy bilim va ko'nikmalarini mustahkamlash, shuningdek, huquqiy ongi va qonunga hurmatni rivojlantirish uchun inklyuziv muhit yaratishga yordam beradi. Huquqiy ta'lim bo'yicha tizimli va o'zaro bog'liq ishlarni joriy etish turli darajadagi huquqiy axborot va kadrlar tayyorlash mavjudligini ta'minlovchi innovatsion texnologiyalarni qo'llash orqali takomillashtirish mumkin.

Huquqiy madaniyatni yuksaltirishning muhim vazifasi harbiy xizmatchilarda salbiy ta'sirlarga qarshi barqaror huquqiy immunitetni shakllantirishdan iborat. Innovatsion texnologiyalar harbiy xizmatchilarni qonunchilikni o'rganish va huquqiy savodxonlikni rivojlantirish, shuningdek, ularning huquq va majburiyatlarini tushunish uchun resurslar va vositalar bilan ta'minlash orqali bu maqsadga erisha oladi. Huquqiy bilimlarni harbiy xizmatdan olingan aniq misollar bilan birlashtirgan maxsus kurslar va dasturlarni ishlab chiqish huquqiy immunitetni mustahkamlashga yordam beradi.

Huquqiy madaniyatni oshirish bo'yicha samarali strategiyalarni ishlab chiqishda boshqa mamlakatlar tajribasi foydali bo'lishi mumkin. Harbiy xizmatchilar uchun yanada samarali va jozibador ta'lim dasturlarini yaratish uchun huquqiy ta'limning innovatsion usullari, masalan, o'yinlashtirish va virtual va kengaytirilgan reallikdan o'qitish uchun foydalanish mumkin. Bu usullarni mamlakatning madaniy va huquqiy xususiyatlariga moslashtirishni ko'rib chiqish muhimdir.

Huquqiy madaniyatni oshirishda qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar samaradorligini baholash uchun aniq ko'rsatkich va ko'rsatkichlarni ishlab chiqish zarur. Bu ko'rsatkichlar huquqiy savodxonlik darajasi, huquqiy xulq-atvorning o'zgarishi, huquqbuzarlik holatlari, huquqbuzarliklar bo'yicha shikoyatlarning kamayishi va yuridik institutlarga ishonchning oshirishini o'z ichiga olishi mumkin. Raqamli platformalardan foydalanish real vaqt rejimida ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilish imkonini beradi, bu esa amalga oshirilayotgan faoliyat samaradorligini yanada aniqroq baholash imkonini beradi.

Huquqiy bilimlarni yoshlikdan ta'lim dasturlariga kiritish huquqiy madaniyat va ong asoslarini shakllantirishga yordam beradi. Harbiy xizmatchilar uchun bu harbiy xizmatda qonun va axloqiy me'yorlarga rioya qilish muhimligini ta'kidlaydigan maxsus kurslar va treninglarni o'z ichiga olishi mumkin. Innovatsion texnologiyalar individual ta'lim xususiyatlarini hisobga olgan holda moslashtirilgan va moslashtirilgan ta'lim traektoriyalarini yaratish uchun ishlatilishi mumkin. Ta'lim dasturlari va strategiyalarini o'zgartirish uchun innovatsion texnologiyalarning joriy etilishini muntazam ravishda monitoring qilish va baholash muhim ahamiyatga ega. Akademiya va xalqaro ekspertlarni jalb qilish ushbu baholash va takomillashtirish bo'yicha takliflar sifatini yaxshilashga yordam beradi. Shunday qilib, harbiy xizmatchilarning huquqiy madaniyatini oshirishda innovatsion texnologiyalar samaradorligini baholash modeli ko'p bosqichli bo'lishi va o'quv jarayonlarida ilg'or texnologiyalarni qo'llashdan boshlab, umuman huquqiy ta'limga tizimli yondashuvga bo'lgan turli tarkibiy qismlarni o'z ichiga olishi kerak.

Harbiy xizmatchilar huquqiy madaniyatini yuksaltirish amaliyotiga joriy etilgan innovatsion texnologiyaning asosiy maqsadi huquqiy normalarni idrok etishni soddalashtirish va huquqiy hujjatlarni grafik tasvirlash va tiplashtirish orqali fuqarolarning huquqiy savodxonligini oshirishdan iborat. Huquq tizimi tobora murakkablashib, tarmoqqa aylanib borayotgan zamonaviy jamiyatda qonun hujjatlarini o'rganish va qo'llash uchun qulay va tushunarli vositalarga bo'lgan ehtiyoj nihoyatda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Tizimli tahlildan foydalanish asosiy elementlar va ularning munosabatlarini aniqlagan holda huquqiy hujjatlar mazmunini batafsil va tuzilishga imkon beradi. Bu, ayniqsa, huquqiy sohada tezkor harakat qilish va amaldagi huquqiy normalar doirasida asosli qarorlar qabul qilishi kerak bo'lgan harbiy xizmatchilar uchun juda muhimdir.

Huquqiy qoidalarni aniq shakllantirish va ularni birlashtirish kabi huquqiy texnikadan foydalanish huquqiy talablarni tushunishni soddalashtirishga yordam beradi. Bu bizga huquqiy matnlarni noto'g'ri talqin qilish xavfini minimallashtirish imkonini beradi. Huquqiy meyoriy hujjatlarni modellashtirish, jumladan grafik xaritalar va huquqiy meyorlarni vizuallashtirish jarayoniga AKTni joriy etish raqamli platformalar orqali qonun hujjatlaridan foydalanishni osonlashtiradi. Bu kerakli ma'lumotlarni topish jarayonini sezilarli darajada soddalashtiradi, uni yanada intuitiv va keng foydalanuvchilar uchun ochiq qiladi.

Huquqiy hujjatlarning grafik xaritalari huquqiy normalarni fuqarolar uchun tushunarli qiladi, bu esa huquqiy madaniyat va savodxonlikni oshirishga yordam beradi. Foydalanuvchilar ma'lumotni tushunishni osonlashtiradigan vizual sxemalar yordamida murakkab huquqiy hujjatlarni osongina boshqarishi mumkin. Normativ-huquqiy hujjatlarni ishlab chiquvchilar uchun modellashtirish texnologiyasi ishni optimallashtirish, huquqiy normalarni tahlil qilish va tuzish uchun sarflangan vaqt va kuchlarni kamaytirish imkonini

beradi. Bu ham qonun ijodkorligi jarayoni samaradorligini oshirishga xizmat qiladi, qonun hujjatlarida takrorlanish va qarama-qarshiliklarning oldini oladi. Qonun ijodkorligi qoidalariga rioya etilishini nazorat qilishning avtomatlashtirilgan tizimlaridan foydalanish qonun hujjatlaridagi xato va kamchiliklarni aniqlashga yordam beradi, shuningdek, huquqiy normalarni yangilash jarayonini tezlashtiradi.

Normativ-huquqiy hujjatlarni modellash tirish texnologiyasini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun amaldagi normativ-huquqiy hujjatlarni birlamchi tahlil qilish va raqamlashtirish uchun katta hajmdagi resurslar talab qilinadi. Malakali mutaxassislarni jalb qilish strategiyalarini ishlab chiqish va bu jarayonni optimallashtirish uchun avtomatlashtirilgan tizimlardan foydalanish zarur. Texnologiya foydalanuvchilariga, jumladan, harbiy xizmatchilar va tinch aholiga tegishli tayyorgarlikni ta'minlash muhimdir. Buni o'quv-uslubiy materiallarni ishlab chiqish va o'quv seminarlarini o'tkazish orqali amalga oshirish mumkin. Normativ-huquqiy hujjatlarni modellash tirish texnologiyasini joriy etish fuqarolar va harbiy xizmatchilarning huquqiy madaniyati va savodxonligini sezilarli darajada oshirishi mumkin. Ushbu texnologiyani ishlab chiqish va qo'llashga ilmiy yondashuv, tizimli tahlil, huquqiy texnologiya va AKTdan foydalanishni o'z ichiga olgan holda, yanada shaffof va tushunarli huquqiy maydon uchun asos yaratadi. Biroq, ushbu texnologiyani muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun uning samaradorligi va uzoq muddatli barqarorligini ta'minlash uchun tashkiliy, texnik va ta'lim jihatlari hisobga olish kerak.

Jamiyatda, ayniqsa, harbiy xizmatchilarning huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini yuksaltirish qonun ustuvorligini ta'minlash va qonun ustuvorligini mustahkamlashning muhim shartidir. Keyingi yillarda qator mamlakatlarda, jumladan, sizda ham huquq tizimini isloh qilish, aholi o'rtasida huquqiy madaniyatni yuksaltirish borasida salmoqli ishlar amalga oshirildi. Biroq, bu maqsadlarga erishishga to'sqinlik qilayotgan hal etilmagan muammolar qolmoqda. Bu bunday tashabbuslar samaradorligini oshirishga yordam beradigan innovatsion texnologiyalar va yondashuvlarni ishlab chiqish zarurligini ko'rsatadi.

Huquqiy madaniyatni oshirish, ayniqsa, huquqiy ta'lim va kadrlar tayyorlash sohasida kompleks va tizimli yondashuv mavjud emas. Vazifalar ko'pincha qismlarga bo'linib, turli davlat va jamoat institutlari o'rtasida tegishli muvofiqlashtirilmasdan amalga oshiriladi. Aholining huquqiy savodxonligini oshirish dasturlari mavjudligiga qaramay, ularni amalga oshirishning o'ziga xos va samarali mexanizmlari ko'p hollarda mavjud emas. Bu jamiyatda huquqiy madaniyatni shakllantirish borasidagi ishlar samaradorligini pasaytiradi. Huquqiy ta'lim va huquqiy madaniyatni shakllantirish masalalari an'anaviy tarzda huquqni muhofaza qiluvchi organlarning vazifasi sifatida qaraladi, bu esa oila, ta'lim muassasalari va boshqa davlat muassasalari ishtirokini cheklaydi.

Globallashtirish va ilmiy-texnika taraqqiyoti sharoitida huquqiy ong va huquqiy madaniyatni oshirishning innovatsion usullaridan kerakli darajada foydalanilmayapti. Bunda zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish, xorijiy tajribani o'rganish kiradi. Aholi o'rtasida huquqiy bilimning yetarli emasligi ularning huquq va imkoniyatlaridan sust foydalanilishiga, jumladan, davlat organlarining noqonuniy qarorlari ustidan shikoyat qilinishiga olib keladi. Harbiy xizmatchilar va fuqarolarning huquqiy madaniyatini oshirishga qaratilgan texnologiyalarni, jumladan, interfaol ta'lim platformalarini, huquqiy vaziyatlarni simulyatsiya qilish, mobil ilovalar va o'yinlarni yaratish va joriy etish muhim ahamiyatga ega. Tizimli

huquqiy ta'lim va tarbiya: huquqiy ta'limni maktabgacha yoshdan boshlab barcha bosqichlarda birlashtirish zarur. Bu aholining turli guruhlariga qaratilgan tizimli huquqiy ta'limni o'z ichiga oladi.

Huquqiy targ'ibot va ma'rifiy ishlarni olib borishda davlat organlari, huquqni muhofaza qiluvchi organlar va fuqarolik jamiyati institutlarining o'zaro hamkorligini kuchaytirish muhim hisoblanadi. Huquqiy madaniyatni yuksaltirishda ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlarning rolini kuchaytirish, jumladan, podkastlar, vebinarlar, videoroliklar kabi innovatsion usullardan foydalanish dolzarb ahamiyatga ega. Harbiy xizmatchilar va umuman jamiyatda huquqiy ong va huquqiy madaniyatni samarali oshirish innovatsion texnologiyalarni, idoralararo hamkorlikni va barcha mavjud resurslardan faol foydalanishni o'z ichiga olgan kompleks yondashuvni taqozo etadi. Maqsadlarga erishish uchun zamonaviy chaqiriqlarni hisobga olish, ilg'or xalqaro tajribadan foydalanish zarur.

Zamonaviy uslub va texnologiyalarni joriy etish, aholining huquqiy madaniyati va savodxonligini oshirish bo'yicha tadbirlarni tizimli tashkil etish jamiyatdagi huquqiy ishlar samaradorligini sezilarli darajada oshirishi mumkin. Interfaol platformalar va raqamli resurslar kabi innovatsion texnologiyalardan foydalanish aholining turli qatlamlarini huquqiy ta'lim va tarbiya jarayonlariga yanada samarali jalb etishni ta'minlaydi, bu esa pirovardida qonun ustuvorligini va qonun ustuvorligini mustahkamlashga olib keladi.

Harbiy xizmatchilarning huquqiy madaniyatini tubdan oshirish uchun qonun hujjatlarining mazmun-mohiyati va ahamiyati haqidagi axborotni takomillashtirishga qaratilgan chora-tadbirlar kompleksini ishlab chiqish zarur. Bu yerda interaktiv onlayn kurslar, virtual treninglar va o'z-o'zini o'qitish uchun mobil ilovalar kabi innovatsion texnologiyalardan foydalanish mumkin. Ushbu texnologiyalar harbiy xizmatchilarga o'zlari uchun qulay bo'lgan shaklda dolzarb huquqiy ma'lumotlarni olishga yordam beradi. Bunday chora-tadbirlarning samaradorligini maqsadli auditoriyaga qay darajada erishilganligi, resurslardan foydalanish chastotasi, huquqiy bilimlarni tushunish va qo'llash darajasi kabi ko'rsatkichlar orqali baholash mumkin. Axborot mazmuni va taqdimotini doimiy ravishda yaxshilash uchun foydalanuvchilarning fikr-mulohazalarini hisobga olish ham muhimdir.

Davlat organlari va tashkilotlari tomonidan huquqiy axborotdan keng foydalanish fuqarolik jamiyati institutlari va ommaviy axborot vositalari bilan hamkorlikni taqozo etadi. Bu aholining turli qatlamlariga huquqiy axborotning ta'sirini kuchaytirib, sinergetik samara beradi. Bu jihatning samaradorligini qo'shma loyihalar soni, aholini qamrab olish, amalga oshirilgan tadbirlar soni kabi o'zaro hamkorlik va muvofiqlashtirish ko'rsatkichlari orqali o'lchash mumkin. Shuningdek, voqealardan oldin va keyin aholining qonunchilikdan xabardorlik darajasini tahlil qilish maqsadga muvofiqdir.

Davlat organlari va tashkilotlari turli huquqiy targ'ibot va ma'rifiy tadbirlarni amalga oshiradilar. Ularning samaradorligini baholash uchun bajarilgan ishlarni o'rganish va uni takomillashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqish zarur. Huquqiy targ'ibot va ta'lim samaradorligini ta'lim tadbirlarining soni va sifati, tinglovchilarning ishtiroki, tadbirlardan oldin va keyin huquqiy savodxonlik darajasi kabi statistik ma'lumotlarni tahlil qilish orqali baholash mumkin. Bu erda ta'lim dasturlarida qo'llaniladigan turli yondashuv va usullarni qiyosiy tahlil qilish muhim ahamiyatga ega.

Aholining turli qatlamlari, xususan, tadbirkorlar va yoshlar ehtiyojlarini inobatga olgan holda huquqiy targ'ibotning zamonaviy mexanizmlarini joriy etish bo'yicha takliflar ishlab chiqish ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish, onlayn ta'lim, gamifikatsiya va boshqa raqamli vositalarni o'z ichiga olishi mumkin. Ushbu mexanizmlarning samaradorligini foydalanuvchi faolligi, ishtiroki, tushunish darajasi va olingan bilimlarni qo'llash bilan o'lchash mumkin. Aholining turli guruhlar ehtiyojlari va imtiyozlarini tushunish uchun sotsiologik tadqiqotlar o'tkazish ham muhimdir. Axborot sifatini oshirish va huquqiy targ'ibot samaradorligini oshirishda jamoatchilik fikrini o'rganish va tahlil qilish muhim ahamiyatga ega. Bu erda so'rovlar, intervyular, fokus-guruhlar, ijtimoiy tarmoqlar tahlili va boshqa qayta aloqa manbalari kabi sifat va miqdoriy tahlil usullaridan foydalanish mumkin.

Milliy huquqiy internet-portalning yaratilishi va Advice.uz kabi boshqa tashabbuslar aholining huquqiy axborotdan foydalanish imkoniyatlarini yaxshilash va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga qaratilgan. Bunday tashabbuslarning samaradorligini veb-saytlar trafigiga, resurslardan foydalanish chastotasiga va foydalanuvchi qoniqish darajasiga qarab baholash mumkin. Shuningdek, statistik ma'lumotlar va fikr-mulohazalar yordamida aholining huquqiy savodxonligi o'sishini tahlil qilish mumkin. Samarali parlament nazoratining o'rnatilishi va mukofotlarning joriy etilishi huquqiy targ'ibot faoliyatini rag'batlantirishi mumkin. Ushbu chora-tadbirlar samaradorligini hukumatning javobgarlik ko'rsatkichlari, o'tkazilgan parlament eshituvlari soni va qonun hujjatlari sifati bilan baholash mumkin. Huquqiy madaniyatni oshirishda innovatsion texnologiyalar samaradorligini baholash modelini ilmiy tahlil qilish uchun tahlilning miqdoriy va sifat usullarini o'z ichiga olgan aniq metodologiyani ishlab chiqish muhim ahamiyatga ega. Bu bizga turli tashabbuslarning ta'sirini to'g'ri o'lchash va ularni yanada takomillashtirish yo'llarini taklif qilish imkonini beradi.

Huquqiy madaniyat — bu insonning huquqiy ongi, huquqiy bilim va ko'nikmalari, huquqiy faoliyati, huquq normalariga nisbatan hurmati va ijtimoiy faoliyatidan tashkil topgan kompleks hodisadir. Bu madaniyat jamiyat a'zolarining huquqiy bilim va ko'nikmalarini o'z ichiga olib, ularni huquqqa va huquqni muhofaza qilish organlariga hurmat ruhida tarbiyalaydi.

O'zbekistonda harbiy xizmatchilarning huquqiy madaniyatini yuksaltirish va ularning huquqiy ongini rivojlantirishga qaratilgan innovatsion texnologiyalarni joriy etish samaradorligini baholash modeli juda muhim masaladir. Bu masala demokratik huquqiy davlat va erkin fuqarolik jamiyati barpo etish jarayonida o'ta dolzarb ahamiyatga ega. Jamiyatda huquqiy ong va madaniyatni shakllantirish huquqiy tarbiya orqali amalga oshiriladi, va bu jarayonda huquqiy bilimlar, huquqiy savodxonlik va huquqiy madaniyatning yuksalishi muhim o'rin tutadi.

Huquqiy madaniyat, jamiyatning umumiy madaniyatining tarkibiy qismi sifatida, jamiyatni ongli ravishda boshqarishni ta'minlaydi. Bu davlat tomonidan amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy islohotlarning mohiyatini to'g'ri anglashga, va fuqarolik jamiyatining asoslarini shakllantirish uchun hamjihatlikda faoliyat yuritishni ta'minlaydi. Huquqiy madaniyatning asosiy vazifasi jamiyat va davlat oldida turgan vazifalarning muvaffaqiyatli hal etilishiga xizmat qilishdir. Bunday madaniyatning yuksalishi aholining huquqiy savodxonligi, qonunlarni bilishi, va ularga rioya qilishini ta'minlaydi.

Huquqiy madaniyatni yuksaltirishda zamonaviy axborot texnologiyalari va innovasion yechimlar juda katta ahamiyatga ega. Huquqiy ma'lumotlarni uyma-uy tarqatish, flaer va bukletlar orqali huquqiy bilimlarni yetkazish, jamiyatda qonunlarga hurmat ruhini shakllantirishda muhim vositalardan biri hisoblanadi.

Harbiy xizmatchilarning huquqiy ongini yuksaltirishda interaktiv ta'lim platformalaridan foydalanish samarali natijalar beradi. Bu platformalarda huquqiy darslar, viktorinalar, va simulyasiyalarning joriy etilishi harbiy xizmatchilarning huquqiy bilimlarini mustahkamlashga xizmat qiladi. Masalan, huquqiy vaziyatlarni simulyasiya qilish orqali harbiylar amaliyotda qonunlarga rioya qilish bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'ladilar.

Multimedia va virtual reallik texnologiyalaridan foydalanish orqali huquqiy madaniyatni yuksaltirishga qaratilgan videoroliklar, interaktiv simulyasiyalar va o'quv materiallari ishlab chiqilishi mumkin. Bu texnologiyalar, o'z navbatida, harbiy xizmatchilarning huquqiy ongini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

Huquqiy bilimlarni oson o'zlashtirish uchun yangi avlod o'quv qo'llanmalari va darsliklari yaratilishi kerak. Masalan, huquqiy bilimlarni sodda va ko'rgazmali shaklda taqdim etish bolalar va yoshlar uchun huquqiy ong va madaniyatni oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Huquqiy madaniyatni yuksaltirish jarayonida uzviylik tamoyili juda muhim. Prezident farmonida belgilab berilganidek, «shaxs - oila - mahalla - ta'lim muassasasi - tashkilot - jamiyat» prinsipi bo'yicha huquqiy madaniyatni yuksaltirish tizimli va uzviy tashkil qilinishi lozim. Bu amalda barcha darajalarda fuqarolarning huquqiy bilimlarini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarning bir-biri bilan uzviy bog'langanligini anglatadi. Huquqiy tarbiyaning oiladan boshlanishi, ta'lim muassasalarida davom etishi, va jamiyatdagi huquqiy munosabatlarda mustahkamlanishi huquqiy madaniyatni mustahkamlashga yordam beradi.

O'zbekistonda harbiy xizmatchilarning huquqiy madaniyatini yuksaltirish uchun joriy etilgan innovasion texnologiyalar samaradorligini baholash modeli nafaqat harbiylar, balki butun jamiyatning huquqiy ong va madaniyatini oshirishda muhim o'rin tutadi. Bu model huquqiy tarbiyaning har bir bosqichida zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, huquqiy ma'lumotlarni tarqatish, huquqiy bilimlarni oson o'zlashtirishga qaratilgan chora-tadbirlardan iborat bo'lishi kerak. Shundagina huquqiy madaniyatning yuksalishi va demokratik huquqiy davlat qurish maqsadlariga erishish mumkin. Harbiy xizmatchilarning huquqiy madaniyatini yuksaltirishda innovasion texnologiyalar muhim rol o'ynaydi. Bunday texnologiyalar:

Elektron o'quv materiallari va platformalar harbiy xizmatchilar uchun maxsus ishlab chiqilgan elektron o'quv materiallari huquqiy bilim va ko'nikmalarni yanada oson va samarali o'zlashtirish imkoniyatini yaratadi.

Interaktiv treninglar va simulyasiyalar bu huquqiy bilim va ko'nikmalarni amaliy sharoitlarda mustahkamlash uchun virtual treninglar va simulyasiyalardan foydalanishdir.

Mobil ilovalar harbiy xizmatchilarga huquqiy axborotni tez va qulay tarzda yetkazish imkonini beradigan mobil ilovalarning qo'llanilishidir.

Analitik instrumentlar huquqiy madaniyatning jamiyatdagi holatini tahlil qilish va unga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash uchun turli analitik instrumentlardan foydalanishdir.

Innovasion texnologiyalarning samaradorligini baholash uchun quyidagi mezonlardan foydalanish mumkin:

Bilim va ko'nikmalarning oshishi: Harbiy xizmatchilarning huquqiy bilim va ko'nikmalari qanchalik darajada oshganligini baholash.

Huquqiy ongning yuksalishi: Huquqiy voqelikni tushunish va unga bo'lgan munosabatning o'zgarishi.

Huquqiy madaniyatning jamiyatdagi mavqeini oshirish: Jamiyatda huquqiy madaniyatning ahamiyatini yanada oshirishga bo'lgan hissa.

Innovation texnologiyalarning tatbiq etish jarayonidagi foydalanish darajasi: Harbiy xizmatchilar orasida innovation texnologiyalardan foydalanishning keng yoyilish darajasi.

Huquqiy faoliyat va intizomning yuksalishi: Harbiy xizmatchilarning huquqiy faoliyati va intizomi qanday o'zgarganligi.

Huquqiy madaniyat har bir fuqaro, shu jumladan harbiy xizmatchilar uchun ham muhim ahamiyatga ega. Innovation texnologiyalarning samarali joriy etilishi orqali harbiy xizmatchilarning huquqiy madaniyati yuksaladi va jamiyatda huquqiy tartibot yanada mustahkamlanadi. Huquqiy madaniyatni yuksaltirish jarayonida innovation texnologiyalarning qo'llanilishi ularning bilim va ko'nikmalaridagi o'zgarishlarni tez va samarali baholash imkonini beradi.

XULOSA

Rivojlangan davlatlar huquqiy ta'limda sun'iy intellekt (SI) texnologiyalarini faol qo'llamoqda. Bu tajribalar harbiy xizmatchilarning huquqiy bilimini sifatli va individual yondashuv asosida oshirishga imkon beradi. Sun'iy intellekt vositalari shaxsiylashtirilgan o'quv materiallarini yaratish, huquqiy bilimlarni tekshirish va huquqiy holatlarni modellashtirish imkoniyatini beradi. Falsafiy nuqtai nazardan qaraganda, SI texnologiyalari shaxsning huquqiy va axloqiy rivojlanishiga ta'sir ko'rsatib, huquqiy ongni shakllantirishda yangi imkoniyatlar yaratadi. Shu bilan birga, bu texnologiyalar shaxsiy interaktivlik, harbiy axloqni mustahkamlash va individual ta'lim jarayonini rag'batlantirishga xizmat qiladi.

Harbiy xizmatchilar huquqiy madaniyatini oshirishda innovatsion texnologiyalarning samaradorligini baholash uchun maxsus modellar ishlab chiqilishi zarur. Bunday modellar orqali harbiy xizmatchilarning huquqiy madaniyatini oshirishga yo'naltirilgan texnologiyalarning samaradorligini obyektiv va subyektiv omillar asosida baholash mumkin. Bu, o'z navbatida, huquqiy ta'limning sifati va texnologiyalarning real foydali ta'sirini chuqurroq tushunishga yordam beradi.

ADABIYOTLAR;

1. O'zbekiston Respublikasi Milliy xavfsizlik konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Oliy majlisi qarori. – Toshkent, – № 467-1. 1997 yil 29 avgust. – 102 b.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoyishi 1997 yil 8 dekabr (oila yili – 1998 yil) // Xalq so'zi. – 1997. – 10 dekabr.

3. Oila manfaatlarini ta'minlash borasida 1998 yilda amalga oshiriladigan tadbirlari davlat dasturi to'g'risida: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998 yil 27 yanvar qarori // Xalq so'zi. – 1998. – 28 yanvar.

4. O'zbekiston Respublikasining harbiy doktrinasini O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining qarori. – Toshkent, – № 105-1. 1995 yil 30 avgust // Xalq so'zi. – 1995 yil 30 aprel.

5. “Barkamol avlod yili” davlat dasturi. – Toshkent: O'zbekiston, 2010. – 80 b.